

VENDIM
Nr. 141, datë 12.3.2014

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË PËR SHLYERJEN E DETYRIMEVE TË PËRZGJEDHURA TË DISA INSTITUCIONEVE PUBLIKE NË SEKTORIN E ENERGJISË ELEKTRIKE, PËRFSHIRË DHE PROJEKTMARRËVESHJEN E MIRËKUPTIMIT

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 496 e 514 e në vijim, të ligjit nr. 7850, datë 29.7.1994 “Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Energjisë dhe Industrisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e strategjisë për shlyerjen e detyrimeve të përzgjedhura të disa institucioneve publike në sektorin e energjisë elektrike dhe projektmarrëveshjes së mirëkuptimit “Për shuarjen me kompensim të detyrimeve të prapambetura të disa institucioneve publike në sektorin e energjisë elektrike”, që i bashkëlidhen këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

STRATEGJIA
PËR SHLYERJEN E DETYRIMEVE TË PËRZGJEDHURA TË INSTITUCIONEVE PUBLIKE NË SEKTORIN E ENERGJISË ELEKTRIKE
MARS 2014

Përmbajtja

1. Historiku - Rritja e detyrimeve në sektorin energjetik të Shqipërisë
 - 1.1 Përmbledhje – Paaftësia paguese e CEZ sh.a. dhe ndikimi në krizën e likuiditetit
 - 1.2 Qëllimi i detyrimeve
 - 1.3 Impakti ekonomik dhe financiar
 2. Shlyerja e detyrimit
 - 2.1 Prioriteti i shlyerjes së detyrimeve të prapambetura, arsyet dhe qëllimi i marrëveshjeve të propozuara të shlyerjes së detyrimeve, që përfshijnë:
 - institucionet buxhetore,
 - institucionet jo buxhetore,
 - “CEZ Shpërndarje” dhe
 - KESH.
 - 2.2 Verifikimi i detyrimeve të prapambetura ndërmjet palëve
 - 2.3 Shlyerja e detyrimeve ndërmjet palëve nëpërmjet shuarjes me kompensim të detyrimeve të ndërsjella midis palëve
 - 2.4 Supervizimi i procesit të shlyerjes së detyrimeve
 - 2.5 Plani i veprimit me afat të përcaktuar kohor, për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura
 3. Hapat e nevojshëm për të parandaluar krijimin e detyrimeve në të ardhmen
 - 3.1 Pse është krijuar detyrimi
 - 3.2 Statuti i pronësisë së CEZ, kontrolli i veprimtarisë dhe detyrimeve kontingjente
 - 3.3 Hapat që duhen ndërmarrë për të ndaluar krijimin e detyrimeve të reja institucionale
- Programi
- I. Plani i veprimit me afat kohor për implementimin e strategjisë
 - II. Grafiku i evidentimit të detyrimeve të krijuara të institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore, me vlera specifike, deri në datën 31 dhjetor 2013
 - III. Hartimi i draftmarrëveshjes së mirëkuptimit ndërmjet palëve pjesëmarrëse, për miratim nga Këshilli i Ministrave
 - IV. Grafiku i rimbursimeve të subvencioneve të energjisë për invalidët
 - V. Projektmarrëveshja e pagesave me institucionet, ku përcaktohen kushtet e hua/kredisë së nevojshme për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura

VI. Zona e detyrimeve të prapambetura të sektorit publik

1. DETYRIMET NË RITJE NË SEKTORIN E ENERGJISË NË SHQIPËRI

Përmbledhje

Kjo strategji përcakton rrugën që do të ndiqet nga qeveria shqiptare për të shlyer detyrimet e prapambetura të institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore, të faturave ndaj kompanive të sektorit publik të energjisë, duke përfshirë një mekanizëm të shlyerjes me kompensim të detyrimeve të prapambetura të sektorit publik deri në 10 miliardë lekë ndaj pjesëmarrëseve të sektorit publik të energjisë, që kanë detyrime të prapambetura dhe masat që do të kërkohen për të parandaluar krijimin e detyrimeve të mëtejshme financiare.

Arsyeja për veprim. Nivelet e ulëta të arkëtimit nga konsumatorët familjarë, bizneset dhe institucionet publike, humbjet e larta të energjisë elektrike në sistemin e shpërndarjes, si dhe mosshlyerja e detyrimeve të pretenduara nga operatorët që veprojnë në sektorin elektroenergjetik, ka krijuar një situatë të vështirë financiare dhe ekonomike në të gjithë këta operatorë dhe më gjerë. Kjo ka çuar shpesh në bllokimin e veprimtarisë normale të tyre, si dhe në pezullimin e investimeve, që do të çonin në uljen e humbjeve dhe në rritjen e sigurisë së furnizimit të konsumatorëve me energji elektrike.

Kjo situatë e paqëndrueshme mund të përmbysset vetëm me zbatimin e menjëhershëm të një programi të plotë veprimesh, të mbështetur nga qeveria dhe komuniteti i donatorëve për një periudhë të gjatë kohore.

Krahas punës që po bëhet nga task-forca, e ngritur për mbështetjen e shoqërisë “CEZ Shpërndarje” sh.a., për uljen e nivelit të humbjeve dhe rritjen e nivelit të arkëtimit në sektorin e shpërndarjes, konsiderohet i domosdoshëm edhe hartimi dhe miratimi i një strategjie për shuarjen e detyrimeve të përzgjedhura reciproke, të prapambetura ndërmjet subjekteve të ndryshme.

Shuarja e detyrimeve buxhetore dhe jobuxhetore, lidhur me faturat përkatëse të prapambetura të sektorit të energjisë, është një hap shumë i rëndësishëm drejt përmirësimit të performancës financiare të sektorit.

Objektivi i strategjisë. Kjo strategji përfaqëson hapin e parë për adresimin e shlyerjes së detyrimeve të përzgjedhura të institucioneve publike në sektorin e energjisë elektrike dhe, më specifikisht:

a) shlyerjen e detyrimeve të prapambetura ndërmjet institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore, “CEZ Shpërndarje” sh.a. dhe KESH sh.a.

b) forcimin e disiplinës financiare për të parandaluar krijimin e detyrimeve të prapambetura në të ardhmen; dhe

c) përmirësimin e situatës financiare në sektorin energjetik.

Organet përgjegjëse. Organet përgjegjëse për zbatimin e kësaj strategjie, si dhe detyrat e tyre, përfshijnë:

- Ministria e Energjisë dhe Industrisë të organizojë dhe të mbikëqyrë procesin;

- Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes të bashkërendojë veprimet me institucionet jobuxhetore, pjesë të kësaj strategjie, dhe shoqëritë tregtare publike me kapital shtetëror;

- Ministria e Financave të bashkëmonitorojë procesin dhe të mundësojë skemën financiare të shlyerjes së detyrimeve;

- Drejtuesit e institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore të verifikojnë dhe të rakordojnë faturat e papaguara të energjisë, të evidentuara deri në datën 31.12.2013, me shoqërinë “CEZ Shpërndarje” sh.a.

- Shoqëritë “CEZ Shpërndarje” sh.a. dhe KESH sh.a. të identifikojnë, të vlerësojnë dhe të rakordojnë detyrimet reciproke që duhen shlyer në përputhje me këtë strategji;

- Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve të identifikojë dhe të vlerësojë pretendimet për rimbursimin e TVSH-së dhe kreditim të tatimit mbi fitimin, prej “CEZ Shpërndarje” sh.a. KESH sh.a. dhe OST sh.a., dhe raporton pranë Ministrisë së Financave;

- Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë të identifikojë, të vlerësojë dhe të rakordojë detyrimet e personave me aftësi të kufizuar, që konsiderohen përfitues të kompensimit të energjisë elektrike, sipas kuadrit ligjor në fuqi.

Përkufizimi i detyrimeve të prapambetura. Për qëllimet e kësaj strategjie, detyrime të prapambetura do të konsiderohen ato detyrime të përcaktuara nga ligji/kontrata/marrëveshja/vendim gjyqësor i formës së prerë, të cilat nuk janë paguar brenda afateve të përcaktuara në kontratë, pa përfshirë kamatëvonesat/interesat. Faturat e verifikuara të papaguara të shërbimeve/fatura të institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore të kompanive të sektorit të energjisë, që janë të maturuara dhe të pashlyera deri në datën 31 dhjetor 2013, do të përdoren për qëllimin e kësaj strategjie.

1.1 Impakti makroekonomik dhe financiar

Pamundësia e sektorit të përmbushë detyrimet e tij financiare brenda afateve të përcaktuara, ka çuar në akumulimin masiv të detyrimeve financiare të prapambetura ndërmjet kompanive, që shkakton dëm ekonomik, dëmton sigurinë e energjisë dhe kërcënon stabilitetin fiskal të vendit. Ndikimet përfshijnë kufizimet e energjisë

elektrike dhe rritjen ekonomike në nivelet optimale, rritjen e papunësisë, rritjen e importeve të energjisë për të mbuluar humbjet e energjisë dhe zvogëlimin e garancisë së kredidhënies dhe të aksesit në tregjet e brendshme financiare. Mungesa e burimeve çon në investime të pamjaftueshme për të zgjeruar furnizimin, adresuar eficiencën e brendshme dhe kufizon të mirat e integritetit rajonal.

Rrjedhimisht, zhvillimi dhe zbatimi i një strategjie për eliminimin e detyrimeve të prapambetura të institucioneve buxhetore dhe jobuxhetore, pjesërisht nëpërmjet shlyerjes së detyrimeve të prapambetura dhe ndërmarrjen e masave për të parandaluar rritjen e mëtejshme në të ardhmen e tyre, do të jetë një hap i rëndësishëm në përpjekjet e qeverisë për të rivendosur qëndrueshmërinë e sektorit të energjisë, zvogëlimin e riskut fiskal dhe ndërtimin e një baze për zhvillim.

Seksionet e mëposhtme të këtij dokumenti paraqesin dhe shpjegojnë këtë strategji.

2. Shlyerja e detyrimeve të prapambetura

2.1 Evidentimi, verifikimi dhe rakordimi i detyrimeve

a) Evidentimi i detyrimeve të institucioneve buxhetore kryhet nga ministritë e linjës dhe institucionet e tjera qendrore buxhetore, pas rakordimit midis palëve për njohjen e këtyre detyrimeve;

b) Evidentimi i detyrimeve të institucioneve publike, që subvencionohen nga buxheti (si p.sh.: ujësjellësit, bordet e kullimit, hidrovolet), kryhet nga ministria e linjës, e cila subvencionon këtë institucion;

c) Evidentimi i detyrimeve të “CEZ Shpërndarje” sh.a. ndaj KESH sh.a. do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve dhe do të rregullohet mbi bazat FIFO;

d) Evidentimi i detyrimeve të “CEZ Shpërndarje” sh.a. ndaj OST sh.a. do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve;

e) Evidentimi i detyrimeve të KESH sh.a. ndaj OST sh.a. do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve;

f) Evidentimi i detyrimeve të KESH sh.a. ndaj Ministrisë së Financave për huat e marra nga KESH-i për të cilat Ministria e Financave ka lëshuar garanci shtetërore;

g) Evidentimi i detyrimeve ndaj KESH-it, në kuadër të subvencionimit të energjisë për personat me aftësi të kufizuara, realizohet nga Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë;

h) Do të shuhet përkundrejt detyrimeve të prapambetura të shërbimit të borxhit, që lidhen me shlyerjen e nënhuave, të marra nga KESH sh.a. prej Ministrisë së Financave, dhe pjesa e mbetur e debisë do të shlyhet me pagesat e ardhshme të shërbimit të borxhit.

2.2 Skema e shlyerjes së detyrimeve

Përparësia e shlyerjes së detyrimeve të prapambetura përfshin arsyetimin dhe fushën e marrëveshjeve të propozuara të shlyerjes së detyrimeve ndërmjet subjekteve.

Detyrimi përmban vlerën e faturës/principalin dhe kamatëvonesën/interesin, në bazë të kushteve kontraktuale dhe/ose parashikimeve ligjore. Në shlyerjen e detyrimit, në përgjithësi, do të zbatohet parimi “shlyerja e detyrimeve më të vjetra” (*First In – First Out* “FIFO”).

Detyrimet që rrjedhin nga faturat e pakontestuarat të institucioneve të sipërcituara, do t’i paguhet CEZ-it mbi bazën FIFO. Këto fonde do të kalojnë në llogari të KESH-it, për shlyerjen e detyrimeve që CEZ sh.a., ka ndaj KESH sh.a., dhe me kushtin që kjo e fundit të shlyejë detyrimet e prapambetura të shërbimit të borxhit.

Ndërkohë, detyrimet e mbetura, të kontestuarat, do të jenë subjekt i auditimit ndërkombëtar nën programin e FMN-së, dhe do të përcaktohen përpara fundit të vitit 2014.

3. Hapat e nevojshëm për shlyerjen e detyrimeve dhe parandalimin e detyrimeve buxhetore dhe jobuxhetore në të ardhmen

3.1 Grumbullimi i detyrimeve

Një parim themelor i kësaj strategjie është parandalimi i rishfaqjes së detyrimeve të prapambetura. Për këtë qëllim, qeveria ka kryer një vlerësim të shkaqeve për pagesat e vonuara. Qeveria do të miratojë masa specifike me qëllim forcimin e disiplinës buxhetore dhe zbatimin në mënyrë rigorozë të kërkesave ligjore sipas ligjeve ekzistuese që rregullojnë institucionet, duke autorizuar zyrtarë, nëpunës zbatues në njësitë buxhetore për të siguruar që njësitë buxhetore të paguajnë detyrimin koherent. Në rast shkeljesh të kërkesave ligjore dhe rregullatorëve do të zbatohen sanksionet e parashikuara nga ligjet në fuqi.

Rregulloret e brendshme të institucioneve buxhetore të parashikojnë shlyerjen e rregullt të faturave të energjisë elektrike.

4. Hapat që duhen ndërmarrë për të ndaluar rishfaqjen e detyrimeve të prapambetura ndërmjet institucioneve

Një shtyllë themelore e strategjisë është parandalimi i rikrijimit të detyrimeve të prapambetura. Për këtë qëllim, qeveria analizon shkaqet e vonësive të pagesave dhe miraton masa të veçanta për forcimin e disiplinës buxhetore,

kryesisht në aspektin e planifikimit të buxhetit, kontrollit financiar dhe rritjes paraprake të efikasitetit të shpenzimeve. Implementimi i suksesshëm i këtyre masave do të kërkojë zbatimin e kërkesave rigorozë ligjore nga palët të cilave u adresohet, nëpunësit autorizues, punonjësit e zbatimit në njësitë e qeverisjes qendrore dhe stafit të tyre mbështetës. Sanksionet e parashikuara nga kuadri ligjor në fuqi, do të zbatohen në rastet e shkeljes së kërkesave, ligjit dhe rregulloreve.

Masat për të forcuar disiplinën financiare, përfshijnë:

- ndërprerja e alokimeve buxhetore;
- shlyerje të detyrimeve të energjisë para regjistrimit të mjeteve të motorizuara, transferimit të pasurisë së paluajtshme dhe të ripërtëritjes vjetore të licencave të automjeteve;
- ndërprerja të energjisë për institucionet publike, përjashtuar disa shërbime jetike që kryhen nga këto institucione (si p.sh.: spitalet, konviktet, burgjet etj.).

Sekretariati Teknik, formuar nga MEI nën Task-Forcën Ndërmministrore, kryesuar nga zëvendëskryeministri, do të mandatohet për të vlerësuar këto mundësi dhe të propozojë veprime të veçanta (përfshirë rregullore zbatimi) të nevojshme për të monitoruar dhe për të siguruar përputhshmërinë e praktikave kredituese tregtare me pagesat e rregullta të faturave të energjisë, midis të tjerave, edhe nga institucionet publike.

Kjo natyrisht nuk është e mjaftueshme dhe një kredi komplementare investimi është propozuar për përmirësimin e likuiditetin, reduktimin e energjisë, ristrukturimin e balanceve të kompanive dhe rivendosje të aksesit në tregjet e brendshme financiare.

5. Afatet kohore të planit të veprimit për shlyerjen e borxhit

Për të përbushur veprimet e mëparshme, të kërkuara në kuadër të programit DPL, janë të nevojshme një seri veprimesh. Këto veprime, duke përfshirë identifikimin, verifikimin dhe shuarjen e borxheve të përzgjedhura financiare ndërmjet pjesëmarrësve të sektorit të energjisë.

AFATET KOHORE TË PLANIT TË VEPRIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E STRATEGJISË

Ref.	Veprimet e kërkuara	Përgjegjës	Deadline
1	Përgatitja e marrëveshjes së mirëkuptimit, duke bashkëlidhur strategjinë për shlyerjen e detyrimeve, për miratim nga Këshilli i Ministrave	MEI, MF, KESH, “CEZ Shpërndarje”	11.3.2014
2	Paraqitja e memorandumit në Këshillin e Ministrave për miratim	MEI, MF	11.3.2014
3	Identifikimi, verifikimi dhe konfirmimi i faturave me institucione të veçanta buxhetore dhe institucione që subvencionohen nga buxheti	Ministri/institucion qendror/“CEZ Shpërndarje”	31.3.2014
4	Shuarja e detyrimeve ndërmjet palëve të përfshira në marrëveshjen për shuarjen me kompensim	KESH, “CEZ Shpërndarje”, MF, MZHETS, MMSR, MEI	10.4.2014
5	Kryerja e auditimit të detyrimeve të prapambetura të kontestuara buxhetore dhe jobuxhetore ndaj “CEZ Shpërndarje” sh.a. do të përfundojë brenda vitit 2014	“CEZ Shpërndarje”, KESH	brenda vitit 2014
6	Audituesit e “CEZ Shpërndarje” sh.a. dhe KESH sh.a. do t'i konfirmojnë këto hyrje në bilanc dhe do të reflektojnë këto si veprime pasuese në shënimet e llogarive financiare të audituara të 2013-ës	MEI	brenda vitit 2014
7	Sekretariati Teknik, i Task-Forcës Ndërmministrore, të identifikojë, të vlerësojë dhe të zbatojë mundësitë për të siguruar që detyrimet e prapambetura të moskrijohen pas zbatimit të programit për shuarjen e tyre	Sekretariati Teknik i Task-Forcës	brenda vitit 2014